

OBSAH

I. POZNÁMKY K ANATOMII A FYZIOLOGII VOKÁLNÍHO TRAKTU

1 Stavba hlasového ústrojí	12
1.1 Rezonanční dutiny vokálního traktu – supraglotická část	13
1.2 Hrtan	17
1.3 Dolní cesty dýchací	21
1.4 Další anatomické struktury funkčně související s vokálním traktem	22

II. TVOŘENÍ HLASU

2 Dýchání a dechová technika	29
2.1 Nádech	29
2.2 Dechová opora	31
3 Pohyb a kmitání hlasivek	35
3.1. Pohyby hlasivek	35
3.2 Poruchy pohybu hlasivek	36
4 Zesílení hlasu v rezonanci	38
4.1 Zdroj zvuku lidského hlasu	38
4.2 Rezonance (zesílení) hlasu	38
4.3 Artikulace a artikulátory	39
5 Koordinace tvoření hlasu centrální nervovou soustavou	41

III. HLASOVÁ TYPOLOGIE

6 Hlasová typologie	44
6.1 Dětský hlas	45
6.2 Mutační přeměna hlasu	45
6.3 Dospělý hlas	46
6.4 Hlas lidí vyššího věku (stařecký hlas).....	48
6.5 Barva hlasu	48
6.6 Rejstříky lidského hlasu	49

IV. DIAGNOSTICKÉ METODY K VYŠETŘENÍ HLASOVÉHO ÚSTROJÍ

7 Vyšetření hlasu lékařem	55
7.1 Anamnéza	55
7.2 Objektivní vyšetření vokálního traktu	56
7.3 Vyšetření hrtanu optickými metodami	56
7.4 Vyšetření hlasu akustickými metodami.....	60
7.5 Hodnocení způsobu dýchání	64
7.6 Další pomocná laboratorní vyšetření.....	64
7.7 Vyšetření při podezření na extraezofageální refluxní chorobu	64
7.8 Elektrofyziologická vyšetření.....	68
8 Subjektivní hodnocení hlasu	70
8.1 VHI dotazník (Voice handicap index – index hlasového přetížení)	70
8.2 Reflux symptom index	72
8.3 Percepční hodnocení hlasu hlasovým edukátorem či hlasovým terapeutem.....	73
9 Hodnocení stupně dysfonie	76
9.1 GRBAS.....	76
9.2 Protokol evropské laryngologické společnosti.....	77
V. PORUCHY HLASU	
10 Záněty supraglotické části vokálního traktu	83
10.1 Záněty nosní dutiny a vedlejších nosních dutin.....	83
10.2 Záněty hltanu	86
11 Záněty hrtanu	91
11.1 Akutní záněty hrtanu	91
1.2 Chronické záněty hrtanu.....	95
12 Benigní slizniční hrtanové léze	100
12.1 Hlasivkový uzlík.....	100
12.2 Polyp hlasivky	101
12.3 Cysta hlasivky	102
12.4 Chronický otok hlasivek – Reinkeho edém	103
12.5 Krvácení do hlasivky (hematom)	103
12.6 Varikózní pleteně a ektatické (rozšířené) cévy.....	104
12.7 Sulcus Glottidis	105
12.8 Kontaktní granulom, kontaktní ulkus.....	106

13	Benigní a maligní nádory hrtanu	108
13.2	Karcinom hrtanu.....	110
14	Poruchy pohybu hlasivek (poruchy motorické inervace hlasivek) ...	113
14.1	Obrna horního laryngeálního nervu	114
14.2	Obrna zvrátneho nervu	114
15	Poruchy z nepřiměřené hlasové zátěže	118
15.1	Akutní hlasová únava (fonastenie).....	118
15.2	Hyperkinetická dysfonie	119
15.3	Hypokinetická dysfonie	120
16	Psychogenní poruchy hlasu	122
16.1	Fononeuróza	122
16.2	Psychogenní afonie	123
16.3	Psychogenní dysfonie.....	123
16.4	Spastická (spasmodická) dysfonie.....	124
16.5	Fistulový hlas a prodloužená mutace	125
17	Transsexualita	128
17.1	Etiologie transsexuality	128
17.2	Diagnóza transsexuality.....	129
17.3	Výskyt transsexualismu v populaci.....	129
17.4	Proces přeměny pohlaví	129
17.5	Hlasová péče o transsexuály	131
17.6	Cíle edukace hlasu transsexuálů.....	132
VI.	ÚPRAVA HLASOVÉ FUNKCE	
18	Hlasová výchova	138
18.1	Zaměření hlasové výchovy.....	138
18.2	Hlasová výchova mluvního hlasu	139
18.3	Hlasová výchova zpěvního hlasu	141
19	Rehabilitace hlasu	144
19.1	Hlasová reedukace.....	144
19.2	Hlasová terapie	144
VII.	PRAKTICKÁ ČÁST – CVIČENÍ KE HLASOVÉ TERAPII	
20	Základní postupy hlasové terapie	152

20.1	Držení těla	152
20.2	Dechová cvičení	153
20.3	Rezonanční cvičení.....	162
20.4	Artikulační cvičení	164
21	Vybrané specifické postupy hlasové terapie	166
21.1	Hyperfunkční techniky, hlasová cvičení k uvolnění zvýšeného napětí hrtanu.....	166
21.2	Hypofunkční techniky, terapie insuficience (nedostatečnosti) hlasivkového uzávěru	167
21.3	Technika snížení příliš vysokého hlasu.....	168
21.4	Metody hlasové terapie po operacích hrtanu	169
21.5	Náhradní hlasové mechanismy po totální laryngektomii	170
22	Nepřímé postupy hlasové terapie	174
22.1	Zásady hlasové hygieny	174
22.2	Hlasový klid.....	175
23	Holistické metody hlasové terapie	177
23.1	Akcentová metoda	177
23.2	Lee-Silvermanové metoda hlasové terapie hypofunkčních hlasových poruch.....	182

VIII. KAZUISTIKY

24	Vybrané kazuistiky nejčastějších hlasových poruch	190
24.1	Spastická dysfonie.....	190
24.2	Hyperkinetická dysfonie.....	197
24.3	Fistulový hlas a prodloužená mutace	200
24.4	Psychogenní afonie hlasová terapie	203
25	Poučení pro praxi	208

IX. PŘÍLOHY

Slovníček základních pojmů.....	214
Seznam obrázků.....	218
Seznam tabulek	220
Rejstřík.....	221